

ЧАСТИНА ПЕРША

За кожним великим багатством криється злочин.

Оноре де Бальзак

РОЗДІЛ I

Амеріго Бонасера сидів у залі третього кримінального суду Нью-Йорка і жадав правосуддя — покарання людей, що жорстоко покалічили його доньку, намагаючись збезчестити її.

Суддя, опасистий, з грубими рисами обличчя чолов'яга, закотив рукави чорної мантиї, неначе хотів власноручно розправитися з молодиками, що стояли перед ним. На його обличчі застигла шляхетна зневага. Проте Амеріго Бонасера відчував якийсь фальш, що не міг усвідомити.

— Ви вчинили, як останні дегенерати, — безжально проголосив суддя.

«Так, так, — думав Амеріго Бонасера. — Тварюки! Тварюки!»

Молодики з елегантними зачісками і чисто поголені покірливо схилили голови.

Суддя вів далі:

— Ви вчинили, як хижі звірі в джунглях, і ваше щастя, що не згвалтували бідної дівчини, а то б я кинув вас за ґрати на дванадцять років. — Суддя зробив паузу, зиркнув з-під широких брів на сполотнілого Амеріго Бонасера, потім глянув на стос протоколів слідства, що лежали перед ним на столі. Далі насупився й стенив плечима, ніби вирок, який він збирався оголосити, не відповідав його власному бажанню. Він знову заговорив:

— Але, зважаючи на вашу молодість і те, що раніше вас до суду не притягали, а самі ви походите з порядних родин, а разом

і через те, що закон у своїй великодушності не керується почуттям помсти, засуджую вас на три роки ув'язнення. Умовно.

Лише набута за сорок років професійна звичка — носити на обличчі відбиток скорботи — стримала Америкго Бонасера від бурхливого вияву розчарування й обурення. Його вродлива і молода донька ще лежить у лікарні з перебитою і стягнуеною дротом щелепою, а ці тварюки мають вийти на волю?! Весь цей суд був комедією від початку до кінця...

Він дивився, як радісні батьки й матері обступили своїх любих синів. О, тепер вони щасливі, тепер вони сміються...

Чорна жовч, невимовна гіркота ринула у Бонасера до горла і, здавалося, сочилася навіть крізь міцно зціплені зуби. Він мимохіть підніс до рота білого носовичка. Так він і стояв, мов заляканий, коли обидва винуватці, впевнені, спокійні, усміхнені, вайлувато проходили повз нього, навіть не глянувши в його бік. Він дозволив їм пройти, не промовивши ні слова, притис до рота носовичок і насилу стримався, щоб не закричати.

Слідом йшли батьки та матері цих тварюк. Двоє чоловіків і дві жінки його віку, зовні більш американізовані, ніж він. Вони позирали на нього засоромлено, проте в їхніх очах світилися відвертий триумф і зневага.

Раптом знавіснівши, Бонасера нахилився вперед до виходу і хрипко вигукнув:

— Ви ще заплачете, як я плакав, я змушу вас плакати, як ваші діти змусили мене!

Його носовичок був уже біля очей. Адвокати, що ступали позаду, поквапили своїх клієнтів, збившись у проходах щільною купкою довкола молодиків, які вже обернулися, готові обороняти своїх рідних. Дебелий судовий пристав мерщій загородив собою ряд, у якому стояв Бонасера. Але в цьому не було потреби.

Протягом усього життя в Америці Америкго Бонасера вірив у закон і порядок. І процвітав завдяки цій своїй вірі. Та тепер, коли його обпікала образа й наскрізь переймало хиже бажання купити револьвер і пристрелити цих двох телепнів, Бонасера обернувся до своєї дружини, яка ще й досі нічого не зрозуміла, і коротко сказав:

— Нас пошили в дурні. — Потім помовчав і, вирішивши не спинятися ні перед якою ціною, додав: — Доведеться на колінах просити справедливості в дона Корлеоне.

У кричущо опорядженому номері-люкс одного з лос-анджеських готелів Джоні Фонтане заливав горе, як буває з ревнивими чоловіками. Простягшись на червоній канапі, він дудлив шотландське віскі просто з пляшки, а потім, щоб перебити присмак, освіжав рота водою, припадаючи до кришталевої вази, повної битого льоду. Минала четверта ранку, і Джоні п'яно марив, як уб'є свою дружину-шльондру, коли та прийде додому. Якщо вона взагалі прийде. Телефонувати першій дружині й запитувати про дітей було вже пізно, а дзвонити комусь із приятелів Джоні соромився, адже його кар'єра котилася тепер униз. Якщо раніше їм було б приємно, вони вважали б за честь, що Фонтане подзвонив їм о четвертій ранку, то зараз вони сприйняли б його як докучливу особу. Він посміхнувся сам собі, згадавши, що колись пригоди з Джоні Фонтане захоплювали не одну з найбільших кінозірок Америки.

Циндрячи з пляшки віскі, він нарешті почув, як клацнув у дверях ключ, однак не опустив пляшки, доки дружина не зайшла до кімнати й не стала перед ним. Вона видалася йому надзвичайно гарною — ангельське личко, проникливі очі-фіалки, чарівно-тендітне, проте ідеально збудоване тіло. На екрані її врода ще множилася, набувала одухотвореності. Сто мільйонів чоловіків у світі закохані в лице Марго Ештон. І плачуть, аби лише побачити її на екрані.

— Де ти в чорта віялася? — запитав Джоні Фонтане.

— З бахурами, — відказала вона.

Марго переоцінила ступінь його сп'яніння. За мить він стрибнув через столик для коктейлів і вхопив її за горлянку. Але, нахилившись до її магічно вродливого обличчя, до чарівливих фіалкових очей, Джоні забув усю свою злість і знову став безпорадним. А вона вдруге припустилася помилки, глузливо посміхнувшись, і він підніс кулак.

— Джоні, тільки не в обличчя! — зойкнула Марго. — Я ж знімаюся!

Вона знушалася з нього. Джоні вдарив її в живіт, і Марго впала на підлогу. Вона важко хапала повітря, і він відчував аромат її віддишу. Джоні бив її по руках і штурхав у тугі стегна, вкриті шовковою засмагою. Дубасив її, як колись давно міцним підлітком у нью-йоркській «Пекельній кухні» лупцював надокучливу малечу. Це були болючі побої, що не лишали, проте, жодних потворних слідів, як ото вибиті зуби чи перебитий ніс.

А втім, він бив її не досить сильно, не міг бити сильніше. І Марго глузувала з цього, її парчева сукня високо заголилася, і вона, бавлячись, роз'ятрювала його:

— Ну, давай, ввіткни його, Джоні, тобі ж від мене тільки цього й треба!

Джоні Фонтане підвівся. Він ненавидів цю жінку, що лежала на підлозі, але її краса була нездоланною. Марго відкотилася трохи, а потім, як вправна танцівниця, одним стрибком підхопилася і стала перед ним. Тоді, мов дитина, що дражниться, пустилась витанцювувати, приспівуючи: «Не бий мене, Джоні, не бий мене, Джоні, ніколи!» І раптом майже засмучено, із суворо-прекрасним лицем, мовила:

— Ех ти, нещасний бовдуре. Душив мене, як хлопчисько. Ах, Джоні, ти довіку залишишся дурненьким романтичним поросям. Навіть кохався ти як шмаркач. Мабуть, і досі гадаєш, що й у ліжку так робиться, як у тих дохлих пісеньках, що ти колись співав? — Марго хитнула головою. — Бідний Джоні. Добраніч, Джоні. — І пішла в спальню. Він чув, як вона повернула ключ у дверях.

Джоні сидів долі, обхопивши голову руками. Болісний, при-низливий відчай опанував його. Та врешті життєва чіпкість вихідця з «дна», що свого часу допомагала йому вижити в джунглях Голлівуду, спонукала його підняти слухавку й викликати таксі до аеропорту. Була лише одна людина, яка могла його врятувати. Він поїде до Нью-Йорка. Поїде до того, хто має силу й мудрість, такі потрібні йому тепер. Джоні поїде до свого хрещеного батька Корлеоне, у прихильність якого він вірив беззавітно.

Пекар Назоріне, опецькуватий і шорсткий, як його великі італійські хлібини, запорошений борошном, кидав похмурі погляди то на дружину, то на пишнотілу доньку Катаріну, то на підсобника